

ФУНДАМЕНТ МІРУ

Выступаючы ў сувязі з адкрыццём Міжнароднага кірмашу, кіраўнік Савецкага ўрада А. М. Касыгін падкрэсліў, што дзякуючы нястомным клопатам ўрада Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі Лейпцыгскі кірмаш, які здаўна служыў гандлёвым мастом паміж Усходам і Захадам, добра працуе на карысць народам усіх краін, на карысць міжнароднаму супрацоўніцтву і справе міру.

Спачатку наш удзел быў вельмі скромным. У 1922 годзе, калі Савецкая дзяржава ўпершыню экспанавала ў Лейпцыгу свае вырабы, яны займалі толькі некалькі невялікіх памяшканняў. Павільён Савецкага Саюза на гэтым юбілейным кірмашы паказвае, якія здзіўляючыя перамены адбыліся ў эканоміцы нашай краіны, які вялікі шлях прайшоў наш народ за гэтыя гады.

Савецкі ўрад лічыў і лічыць, заявіў Аляксей Мікалаевіч Касыгін, што важным фактарам паскарэння эканамічнага прагрэсу з'яўляецца актыўны міжнародны гандаль, абмен таварамі і навукова-тэхнічным вопытам. Таму ён супраць эканамічнага раз'яднання дзяржаў, супраць стварэння штучных бар'ераў у міжнародным гандлі, за ўсямернае развіццё эканамічных сувязей на раўнапраўнай аснове.

З 1955 года агульны знешнегандлёвы абарот Савецкага Саюза вырас у 2,4 раза, у тым ліку аб'ём гандлю з Германскай Дэмакратычнай Рэспублікай павялічыўся ў 2,7 раза. Наша краіна — галоўны гандлёвы партнёр Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі.

За гады будаўніцтва сацыялізма, адзначыў далей Касыгін, Германская Дэмакратычная Рэспубліка зрабіла вялікі крок наперад у развіцці сваёй нацыянальнай эканомікі.

Іншы раз на Захадзе гавораць, што Савецкі ўрад вельмі строга судзіць аб палітыцы Федэратыўнай Рэспублікі Германіі. Мы не хочам быць становішча ў ФРГ ні горшым, ні лепшым, чым яно ёсць на самай справе. Савецкі ўрад зусім не мае намеру лічыць Заходнюю Германію нейкай адвергнутай дзяржавай, дзе ўсё дрэнна і нічога добрага не можа быць. Мы добра ведаем, што працоўны народ Заходняй Германіі хоча жыць у міры і дружбе з усімі народамі, што там няма разважлівых людзей, якія разумеюць неабходнасць уліку рэальнага становішча ў Германіі і ў Еўропе.

Савецкі ўрад перакананы, сказаў далей Старшыня Савета Міністраў СССР, у трыумфе прынцыпаў мірнага суіснавання дзяржаў з розным сацыяльным ладам. Ён будзе актыўна дабівацца вырашэння міжнародных праблем, якія хвалюць сёння свет.

Дэвіз кірмашу — «За свабодны светны гандаль і тэхнічны прагрэс» — блізка ўсім прыхільнікам міжнароднага супрацоўніцтва, сказаў у заключэнне А. М. Касыгін. Развіццё эканамічных сувязей, шырокага міжнароднага супрацоўніцтва — гэта трывалы фундамент міру.

ЗАГАРТАВАНЫЯ У АГНІ

В. КАЗЛОУ,

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, Герой Савецкага Саюза.

Вораг не меў літасці ні да малых, ні да старых. Гарэлі гарады і сёлы, гівулі скарбы культуры, створаныя беларускім народам, пераўтвараўся ў попел плён яго шматгадовай працы. Усё жывое, усю нацыю хацеў знішчыць фашыст-збойца. Выхаваны ў звярнай ідэалогіі, ён уварваўся ў наш дом. Яму ўнушылі: «У цябе няма сэрца, нерваў, на вайне яны непатрэбны. Знішчы ў сабе літасць і спакуванне, забівай кожнага рускага, савецкага, не спыняйся, калі перад табой стары або жанчына, дзяўчынка або хлопчык, — забівай, гэтым ты выратуеш сябе ад гібелі, забяспечыш будучае сваёй сям'і і праславіш сябе назаўсёды».

Гэтыя страшэнныя радкі ўзяты са звароту нямецка-фашысцкага камандавання да салдат. Памятаю, калі я зачытваў іх перад строем партызан, многія скрыгталі зубамі, бляднелі ад ярасці.

— Не, савецкае не заб'еш! Савецкае бессмяротнае!

Чалавека, які сказаў гэтыя словы, ведалі ўсе навокал. Гэта быў Сцяпан Карнеў, старшыня Загальскага сельсавета. Ужо некалькі месяцаў карнеўскі атрад наганяў жах на нямецкіх акупантаў у лясах Любаншчыны.

Камандзір баявога атрада не склаў з сябе і паўнамоцтваў старшыні сельскага Савета. Сельсавет дзейнічаў. Пасля таго, як партызаны выбілі з Загалля немцаў, Карнеў разам з членамі выканкома і дэпутатамі мабілізаваў калгаснікаў на аднаўленчыя работы.

Глыбокія раны нанеслі фашысты мірнаму палескаму сяду. Яны спалілі хаты, ператварылі ў руіны грамадскія ўстановы. Узброеныя людзі ахоўвалі падыходы да Загалля, валілі лес, будавалі дамы.

— Гэта вам, гаварышы, дом ад жывой Савецкай улады, — газарыў Карнеў на васёлам. — Жывіце на здароўе.

Над Загальскім сельскім Саветам часта ўзвіваўся чырвоны сцяг. Сюды збіраліся ўсе, хто застаўся ў жывых, каб пачуць слова партызанскага агітатара, да-

(Заканчэнне на 4-й стар.)

П ОЕЗД імчыцца ўздоўж маладога лесу. Насустрач бягуць зялёныя елкі і сосны, мільгаюць бярозкі. Яны нібы вітаюць пасажыраў. Адкуль у краі вечных дрымучых лясоў узяліся маладыя парасткі?

Гэта след незвычайнай, нябачанай у гісторыі вайны, названай беларускімі партызанамі «рэйкавай». 300 тысяч чыгуначных рэк узарвалі народныя месціцы, больш 11 тысяч эшалонаў з жывой сілай і тэхнічай збрая пусцілі яны пад адхон. Фашысты ачумелі ад дзёрзкіх налётаў партызан. Яны высеклі ўздоўж чыгуначных магістраляў векавыя лясы. Пазбаўленыя жыцця палосы шырынёй 200—300 метраў павінны былі, па задуме акупантаў, выратаваць іх ад помсты. Маладыя парасткі — гэта жывыя сведкі вогненнага падзея, якія разгарнуліся на беларускай зямлі дваццаць год назад...

ІДЗЕ СВЕТЛАГОРСКИ КОРД • НА КАНВЕЕРЫ — «ЭЛЕКТРОН» • НОВАЗЕЛАНДСКИ ЛЕН У ГРУЗІІ

МАСКВА

З Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі на Радзіму вярнулася савецкая ўрадавая дэлегацыя на чале са Старшынёй Савета Міністраў СССР А. Касыгіным. Па запрашэнню ўрада ГДР дэлегацыя прыняла ўдзел ва ўрачыстым адкрыцці і мерапрыемствах, прысвечаных 800-годдзю Лейпцыгскай ярмаркі.

МІНСК

13 прамысловых прадпрыемстваў Беларускага эканамічнага раёна прынялі ўдзел у юбілейным Лейпцыгскім кірмасі. На ім экспануюцца 27-тонны аўтасамазвал «БелАЗ-540», беларускія трактары «МТЗ-50» і «МТЗ-52». Беларусь адправіла на кірмасі таксама ўзоры станкабудуўнічай прамысловасці, гадзіннікі, фотаапараты.

ГРОДНА

У культасветвучылішчы горада адбыўся чарговы выпуск. Ва ўрачыстай абстаноўцы групе маладых спецыялістаў былі ўручаны дыпломы клубных работнікаў. Кожны выпускнік набыў сем сумежных прафесій. Ён зможа кіраваць хорам, танцавальным калектывам, быць акампаніятарам, масавіком, бібліятэкарам, дэманстраваць кінафільмы, весці фотатурок. Выхаванцы вучылішча атрымалі накіраванне на пастаянную работу ў рабочыя і сельскія клубы.

ЯКУЦК

Айхал — малады пасёлак алмазнікаў, размешчаны ў якуцкай тундры. Нядаўна пасля доўгай палярнай ночы тут выглянула сонца. Але тэрмометр паказвае каля 50 градусаў ніжэй нуля. Алмазнікам Айхала маразы не перашкода. На два з палавінай месяца раней, чым у мінулым годзе, яны пачалі здабываць каштоўнага мінералу. Выдадзены першыя караты якуцкіх алмазаў.

СВЕТЛАГОРСК

Першую партыю прамысловай кордавай тканіны адгрузіў яраслаўскім шыннікам Светлагорскі завод штучнага валакна. Хімікі маладога прадпрыемства паспяхова асвойваюць складанае тэхналагічнае абсталяванне. На склад кожныя суткі паступаюць тысячы метраў кордавай тканіны, значна больш, чым месяц таму назад. Цяпер завод рыхтуе партыю сваёй прадукцыі для адпраўкі шыннікам Варонежа.

З'ЕЗД ПІСЬМЕННИКАУ РСФСР

На другі з'езд пісьменнікаў Расійскай Федэрацыі, які праходзіў у Вялікім Крамлёўскім палацы, з'ехалася 429 дэлегатаў. Гэта пасланцы ад трохтысячнай арміі мастакоў слова. Сваю высокую місію, свой найпершы абавязак літаратары бачаць у тым, каб усімі сваімі думкамі, натхненнем, дзеяннямі служыць вялікай справе будаўніцтва камунізму. У гады Вялікай Айчыннай вайны пісьменнікі самаддана змагаліся за Радзіму са зброяй у руках. З усіх пісьменнікаў, ваяваўшых на фронце, кожны трыці загінуў, а кожны другі быў паранены. За шэсць апошніх год пісьменнікі Расійскай Федэрацыі выдалі 15 тысяч кніг на 56 мовах.

ЛЬВОУ

На Львоўскім тэлевізійным заводзе пачаўся серыйны выпуск новага уніфікаванага тэлевізара «Электрон», у якім выкарыстаны апошнія дасягненні тэхнікі. У ім — прамазугольны выбуховабяспечны кінескоп з вуглом адхілення 110 градусаў і павялічаны памер экрана. Тэлевізар прымае перадачы па любым з дванаццаці каналаў, з дапамогай спецыяльных прыстасаванняў аўтаматычна настрайваецца на любую станцыю.

МІНСК

Каля пяцідзiesiąты тысяч высакаякасных шкур норкі, серабрыста-чорнай лісіцы і блакітнага пяска здалі дзяржаве ў мінулым годзе звергагаспадаркі спажывакаперацыі Беларусі. Гэта намога больш, чым ў 1963 годзе.

Беларуская пушніна, атрыманая ў звергагаспадарках, з кожным годам карыстаецца ўсё большым попытам як на ўнутраным, так і на сусветным рынках. Напярэдадні новага года звераводы рэспублікі адправілі сваю прадукцыю на пушны аукцыён у Ленінград.

ІОШКАР-ОЛА

У Чувашыі завершан выпуск першага мільёна пральных машын «Волга». Юбілейны, мільённы экзэмпляр машыны ўрачыста ўручаюць у якасці падарунка да Міжнароднага жаючага дня ўдарніцы камуністычнай працы М. Тумакавай. За дзесяць год — з пачатку вытворчасці чувашскіх пральных машын — ва ўмелых руках работніцы пабывалі вузлы кожнай дзесятай «Волгі».

ТБІЛІСІ

Першая прамысловая плантацыя новазеландскага льну закладзена ў калгасе сяла Цване Зугдзіцкага раёна Грузійскай ССР. Гэта травяністая вечназялёная шматгадовая куставая расліна, радзімай якой — Новая Зеландыя. Новазеландскі лён ужо на другім годзе дае з гектара 30 тон зялёнай масы, якая забяспечвае выхад пяці тон валакна.

На Беларускам аўтамабільным заводзе працуе Таварыства па культурных сувязях з Канадай. У Палацы культуры аўтамабілебудаўнікоў яго члены абсталявалі стэнд. На ім ёсць карта Канады, фатаграфіі і іншыя матэрыялы, якія расказваюць аб гарадах і сёлах краіны, аб жыцці і быце людзей. У кутку савецка-канадскай дружбы ў бібліятэцы сабраны кнігі на англійскай мове па гісторыі Канады, а таксама мастацкія творы. Тут можна зназнаміцца з перапіскай, якая васьць тры гады вядзецца паміж аўтазаводцамі і канадскімі грамадзянамі.

НА ЗДЫМКУ: загадчык бібліятэкі Тацяна Кічарава (злева) і бібліятэкар Людміла Самусевіч падбіраюць новую літаратуру для «Кутка сяброў Канады».

Фота Г. УСЛАВАВА.

ПАСЯДЖЭННЕ СЭУ • ПОСПЕХ САВЕЦКАГА ПАВІЛЬЕНА У ТРЫПАЛІ • ЭКАНАМІЧНАЕ ПАГАДНЕННЕ ПАМІЖ ГДР І ААР • ТРЭТНЕРА — ДА СУДОВАЙ АДКАЗНАСЦІ

● **ВАРШАВА.** Тут праходзіла пасяджэнне Пастаяннай камісіі Савета эканамічнай узаемадапамогі па транспарту, у якім прынялі ўдзел дэлегацыі Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Манголіі, Польшчы, Румыніі, СССР і Чэхаславакіі. У якасці назіральнікаў прысутнічалі прадстаўнікі КНР і Кубы.

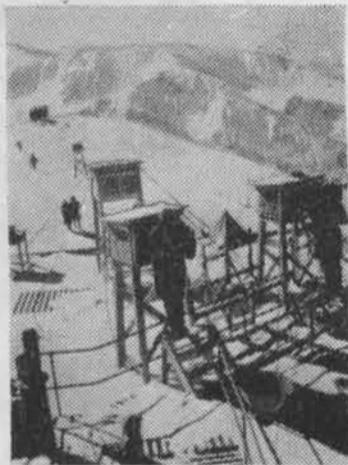
● **КАІР.** Закончыўся афіцыйны візіт Старшыні Дзяржаўнага савета Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі Вальтэра Ульбрыхта, які па запрашэнню прэзідэнта ААР Насера знаходзіўся з місіяй добрай волі ў Аб'яднанай Арабскай Рэспубліцы. Вальтэр Ульбрыхт і Гамаль Абдэль Насер мелі дружэлюбныя сустрэчы і гутаркі, якія былі прысвечаны шырокаму абмену думкамі па важных аспектах міжнароднага становішча.

У выніку адбыўшыхся перагавораў паміж дзяржаўнымі дзеячамі ААР і ГДР было падпісана пагадненне паміж дзвюма краінамі аб эканамічным і тэхнічным супрацоўніцтве. У адпаведнасці з пагадненнем ГДР дае ўраду ААР доўгатэрміновую пазыку на агульную суму 25 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў. ГДР дасць ААР таксама гандлёвую пазыку на суму 11 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў.

Пагадненне прадугледжвае далейшае пашырэнне супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі ў навуковай і тэхнічнай галінах, абмен спецыялістамі, падрыхтоўку нацыянальных кадраў і іншыя мерапрыемствы.

● **БОН.** Прыцягнуць да судовай адказнасці камандуючага бундсверам Трэтнера патрабавалі дэлегаты Гамбургскай канферэнцыі партыі Нямецкі саюз міру. Удзельнікі канферэнцыі, якія аднагалосна прынялі гэта рашэнне, абвінавачваюць генерала Трэтнера ў злачынствах супраць міру і чалавечнасці, зробленых у час другой сусветнай вайны, а таксама ў распрацоўцы страшэннага плана, згодна з якім на граніцы ФРГ з ГДР і ЧССР павінен быць устаноўлен пояс атамных мін.

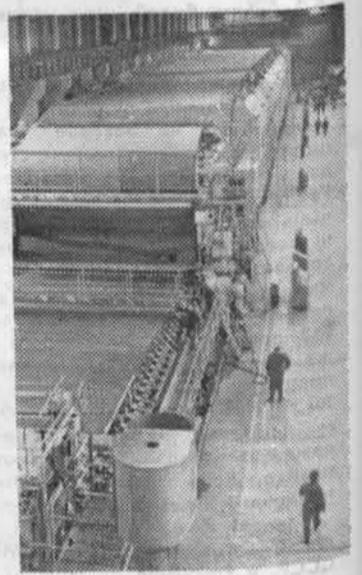
● **ЛОНДАН.** Ваенны аглядальнік газеты «Сандзі тэлеграф» паведамляе, што Англія «плануе правесці ў гэтым годзе новыя падземныя ядзерныя выпрабаванні ў штаце Невада, што з'яўляецца часткай яе праграмы па вытворчасці боегаловак для ракет «Паларыс». Выпрабаванні будуць праводзіцца пад наглядом амерыканскіх вучоных. Урад, — заўважае аглядальнік, — натуральна, палічыць бы за лепшае, каб вакол англійскіх выпрабаванняў было як мага менш або зусім не было ніякай рэкламы.

● **ВАРШАВА.** На адной з вяршынь польскіх Татраў — Каспрым Версе размешчана высакагорная абсерваторыя Польскага дзяржаўнага інстытута гідралогіі і метэаралогіі. Вучоным вядуць тут назіранні за нябеснымі цэламі, робяць метэазводкі для ўсёй краіны.

● **ТРЫПАЛІ.** Тут адкрыўся чацвёрты штогодны міжнародны кірмасі. У кірмасі прымаюць удзел трыццаць дзве краіны, у тым ліку Савецкі Саюз. Ва ўрачыстай абстаноўцы савецкі павільён адкрыў міністр нацыянальнай эканомікі Мансур Каабар. Пасля агляду выстаўкі міністр запісаў у кнізе водгукаў: «Тое, што паказаў Савецкі Саюз на кірмасі ў Трыпалі, здзіўляюча. Экспанаты сведчаць аб велізарным тэхнічным і прамысловым прагрэсе, якога дасягнула руская нацыя».

● **АФІНЫ.** У Салоніках адбылося ўскладанне вяноў на магілы рускіх і савецкіх воінаў, якія загінулі на грэчаскай зямлі ў гады дзвюх сусветных войнаў. На цырымоніі ўскладання вяноў прысутнічалі прадстаўнікі грэчаскай арміі, мясцовых улад, грэка-савецкага таварыства, а таксама супрацоўнікі савецкага пасольства ў Грэцыі.

● **КАРЭЛЬСКАЯ АССР.** Дзяржаўная камісія прыняла на Сенежскім цэлюлозна-папяровым камбінаце самую магутную ў краіне восьмую папераробчую машыну. Агрэгат-гігант будзе працаваць са скорасцю 750 метраў у хвіліну і даваць 130 тысяч тон паперы ў год. Пуск восьмай машыны для вырабу паперы дазволіць прадпрыемству значна павялічыць выпуск папяровых мяшкоў для перавозкі прадуктаў хіміі.

НА ЗДЫМКУ: восьмая папераробчая машына.

ВЯЛІКІ ПОСПЕХ

НЬЮ-ІОРК. Артысты Маскоўскага мастацкага Акадэмічнага тэатра закончылі гастролі тым жа спектаклем, якім яны іх адкрылі, — інсцэніроўкай «Мёртвых душ». За 25 дзён савецкія артысты далі 31 прадстаўленне. Акрамя «Мёртвых душ», яны паказалі нью-йоркскім глядачам дзве чэ-

хайскія п'есы — «Вішнёвы сад» і «Тры сястры» і «Крамлёўскія куранты» М. Пагодзіна.

Амерыканская публіка з захапленнем прыняла ўсе выступленні МХАТ. Крытыка аднадушна расцаніла гастролі як трыумф савецкага тэатральнага мастацтва, які надойга застанецца ў памяці тэатральнага Нью-Йорка.

У імятлікіх артыкулах амерыканскі друк нязменна падкрэсліваў высокае, адточанае майстэрства кожнага

выканаўцы ў гэтым праслаўленым калектыве, непараўнаны сцэнічны ансамбль і глыбіню задумкі аўтараў.

«Мы вельмі задаволены гастроллямі, — заявіў карэспандэнт ТАСС дырэктар МХАТ Б. Пакаржэўскі. — Мы бачылі, як горача прымала спектаклі публіка. Амерыканская прэса ацаніла нашы выступленні з большым захапленнем, чым у Парыжы і Лондане, хоць і там тэатр меў вялікі поспех».

ЗАГАРТАВАНЫЯ

Ў АГНІ

(Пачатак на 1-й стар.)

веданца аб баявых дзеяннях Чырвонай Арміі. Загалле стала моцнай апорнай базай народных месціцаў. Тут збіралі для партызан зброю, нарыхтоўвалі харчаванне, адзенне, медыкаменты. Адсюль у тыл ворага накіроўвалі лістоўкі, газеты, баявыя лісткі, якія выдаваў Мінскі падпольны абком партыі.

Дзейнасць савецкага актыву не давала спакою варожаму гарнізону, што ўмацаваўся ў суседнім сяле Ямінск. Тут у першыя дні вайны гітлераўцы закатавалі старшыню сельсавета Афанасія Прушака і расстралялі камуністаў, якія засталіся ў падполлі. Фашысты збіралі сілы, каб напасці на Загалле.

Але яны пралічыліся. Партызаны сцёрлі з твару зямлі фашысцкі гарнізон. У Ямінск, акружаны агнявым кольцам ворага, вярнулася Савецкая ўлада. Так Сцяпан Карнеў і яго баявыя таварышы адмоццілі за жыццё цудоўнага патрыёта Радзімы Афанасія Прушака.

У вайну на тэрыторыі Беларусі налічваліся дзесяткі партызанскіх зон. Яны цалкам кантраляваліся народнымі месціцамі. У зонах дзейнічалі абкомы і райкомы партыі, раённыя і сельскія Саветы, райкомы камсамола. Адным з буйных партызанскіх краёў быў Любанска-Акцябрска-Старобінскі, куды ўваходзіла і сяло Загалле. У глыбокім тыле ворага трывала ўсталявалася Савецкая ўлада. Насельніцтва гэтага краю, як гаварылі тут, дыхала паветрам Масквы, не адчувала сябе адарваным ад свабоднай зямлі.

Паветра роднай Масквы... Яно жыўла партызан і мірных савецкіх людзей, якія змагаліся ў тыле ворага, жыватворчай сілай і верай у перамогу, заклікала іх на подзвігі. Масква заўсёды была ў нашым сэрцы. Праз яе, прыціснуўшыся да радыёпрыёмнікаў, мы чулі магутны подых краіны, адчувалі плячо вялікага рускага сябра, падтрымку ўсіх брацкіх народаў СССР, сыны і дачкі якіх разам з беларусамі абаранялі Савецкую ўладу далёка за лініяй фронту. Масква, дзе знаходзіўся галоўны штаб усіх партызанскіх сіл краіны, пасылала ў тыл ворага камандныя кадры, разведвальныя групы і атрады, зброю, медыкаменты, газеты. Масква была маці нашых пераможцаў.

Мне не раз даводзілася прысутнічаць на сходах прадстаўнікоў сельскіх і раённых Саветаў. Часта іх наладжвалі ў зямлянках і халодных памяшканнях. Людзі сядзелі ў целагрэйках і кажух-

ках з аўтаматамі на каленях. Размова ішла не толькі аб вайне, аб дапамозе рэгулярнай арміі, аб справах партызанскіх, але часам і аб звычайных, самых будзённых справах. Закрыеш вочы — і здаецца, што ідзе насыджанне выканання мірнага часу. Гаварылі аб падрыхтоўцы да веснавых палёвых работ, аб школах, аб медыцынскім абслугоўванні населенства, аб дапамозе старым і нават аб рэгістрацыі нованароджаных.

Партызаны не давалі жыцця фашысцкім акупантам, стаялі ім улоперак горла. Чаго толькі не рабілі фашысты, каб знішчыць, заліць крывёю рух народных месціцаў. Нашы разведчыкі захапілі ў гітлераўскіх карнікаў карту, на якой Любанскі, Акцябрскі і Старобінскі раёны былі абведзены чорным алоўкам. Так фашысты адзначалі найбольш небяспечныя для іх партызанскія зоны, якія падлягалі знішчэнню. Вясной 1942 года на тэрыторыю гэтых раёнаў хлынула пяць-дзят тысяч узброеных да зубоў карнікаў. Але гэты паход скончыўся беспаспяхова. Панёсны вялікія страты, акупанты адступілі.

У гісторыю партызанскага руху Беларусі ўвайшлі слаўныя подзвігі 277-га атрада, яго камандзіра — дырэктара школы Ігната Ізоха і камісара — сакратара Клічаўскага райкома партыі Магілёўскай вобласці Якава Зайца. Народныя месціцы разграмілі дзесяткі сельскіх упраў і варожых гарнізонаў, зацвярджаючы на вызваленай тэрыторыі Савецкую ўладу. Разам з іншымі партызанскімі атрадамі яны знішчылі клічаўскі апорны пункт акупантаў, вызвалілі горад, а потым і ўвесь раён.

Немагчыма без хвалявання чытаць прынятую з гэтага выпадку пастанову райкома партыі і выканкома райсавета. Яна як нельга лепш адлюстроўвае настрой, абстаноўку і баявы дух тых, хто ў варожым акружэнні, не шкадуючы жыцця, абараняў заваёвы Кастрычніка, сваю родную Савецкую ўладу. Вось гэты незвычайнай сілы дакумент.

«Выконваючы волю працоўных раёна, пры дапамозе якіх узброенай сілай партызанскіх атрадаў разгромлена ўнутраная контррэвалюцыя і раён ачышчаны ад знешніх ворагаў — нямецка-фашысцкіх акупантаў, Клічаўскі РК КП(б)Б і выканком раённага Савета дэпутатаў працоўных пастаўляе:

Аб'явіць з гэтага дня на тэрыторыі Клічаўскага раёна Савецкую ўладу ўстаноўленай. Раён на ваенным становішчы. Кіраўніцтва ўсёй палітычнай, абароннай і гаспадарчай дзейнасцю як у раённым цэнтры, так і на месцах сканцэнтраваных у раённых і мясцовых органах Савецкай улады.

Аднавіць у сваіх паўнамоцтвах усе выбарныя і адміністрацыйныя савецкія, гаспадарчыя і грамадскія органы.

Абавязваць кіраўнікоў як раённых, так

і мясцовых органаў улады, кіраўнікоў прадпрыемстваў і калгасаў, а таксама грамадскіх арганізацый прыступіць да выканання сваіх абавязкаў.

Уся дзейнасць раённых і мясцовых органаў улады ў ваенны перыяд павінна быць накіравана на мабілізацыю ўсіх працоўных раёна на абарону нашай Радзімы да канчатковай перамогі над ворагам, а іменна: збор зброі і боепрыпасаў на тэрыторыі раёна; садзейнічаць партызанскім атрадам; аказанне матэрыяльнай дапамогі сем'ям чырвонаармейцаў, чырвоных партызан і асобам, якія пацярпелі ад тэрору нямецкіх фашыстаў».

Як ні імкнуліся фашысты зноў захапіць Клічаў і знішчыць савецкія органы ўлады, ім гэта не ўдалося. Не дапамаглі і налёты паветраных сцяргавікаў. Горад Клічаў на працягу двух тыдняў штодзённа бамбілі 15—30 самалётаў. Клічаў не здаўся. Ніколі больш не таптаў яго вуліцы нямецкі бот.

У многіх населеных пунктах працавалі бальніцы, школы, клубы. Па рашэнню ЦК камсамола Беларусі і Мінскага падпольнага абкома партыі былі адкрыты школы ў Любанска-Акцябрскай партызанскай зоне. Настаўнікі прыходзілі на ўрокі ўзброенымі. Акрамя агульнаадукацыйных прадметаў, дзеці вывучалі вінтоўку, аўтамат, вучыліся аказваць першую медыцынскую дапамогу. Школьнікам расказвалі аб подзвігах савецкіх воінаў на франтах Айчынай вайны. Яны прагну слухалі зводкі Савінфармбюро, каб потым расказаць аб іх дома. К пачатку 1943 года ў Любанска-Акцябрскай партызанскай зоне працавала ўжо два дзесяткі савецкіх школ.

У гэтым вялікага заслуга старшыні Любанскага выканкома раённага Савета Андрэя Луферава. Я не ведаю, калі толькі гэты чалавек адпачываў. Днём і ноччу ён, як гаворыцца, быў на кані. Луфераў — актыўны арганізатар партызанскіх атрадаў. Нярэдка старшыня ішоў з імі на баявыя заданні, быў першым у налётах на гарнізон гітлераўцаў. Выканком пад яго кіраўніцтвам не спяняў сваёй работы нават у самую цяжкую гадзіну. Чаго толькі не рабілі фашысты, каб высачыць і знішчыць яго! Але ён заўсёды быў пільным. То ў лясной зямлянцы, то ў паўабгарэлай хаце знаходзілі яго людзі, атрымліваючы тут дапамогу і параду.

Пасля вайны Луфераў — зноў старшыня выканкома раённага Савета. Выбарчыкі не памыліліся — каму ж яшчэ даверыць гэты пост? Любаншчына хутка залечвала раны, нанесеныя ворагам. Нялёгка было ўзімаць з попелу сёлы, аднаўляць калгасы, але рос савецкі актыв, расла сіла народнай улады, і Луфераў, як і ў дні суровых выправаў, зноў быў наперадзе.

Знялі зброю і дзесяткі іншых савецкіх работнікаў. Вярнуўся ў родны Старобінскі раён Васіль Меркуль, праслаўлены камісар партызанскай брыгады. Узяўся за мірныя справы яго баявы таварыш,

камандзір партызанскай брыгады Аляксандр Далідовіч. Гэтыя смелыя людзі ўсю вайну не толькі ўзначальвалі буйныя злучэнні народных месціцаў, але і вялі вялікую работу як старшыні выканкомаў райсаветаў.

За апошнія гады ў буржуазных краінах, у тым ліку ў Заходняй Германіі, выдана нямала літаратуры аб камуністычным падполлі і партызанскім руху ў гады вайны на тэрыторыі СССР. Многа месца ў гэтых творах адведзена, у прыватнасці, Беларусі. Нават ворагі вымушаны прызнаць нязломную волю савецкага чалавека да перамогі. Вось толькі зразумець гэтага яны не змаглі.

Савецкія людзі добра памятаюць, што подзвігі нашага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны былі падрыхтаваны ўсім ходам развіцця першай у свеце дзяржавы рабочых і сялян. Гэта вынік велізарнай выхавальчай работы Камуністычнай партыі, яе клопатаў аб працоўных. Аб гэтым ярка сведчыць і ўся гісторыя развіцця Савецкай Беларусі.

Рэвалюцыйная вернасць, сіла, мужнасць — вось тыя рысы, якія характарызуюць слаўны шлях Саветаў — органаў народнай улады ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Беларусь ідзе насустрач выбарам у мясцовыя Саветы. У Мінску і Оршы, у Загаллі і Пінску, у Любані і Бягомлі, у Клічаўе і тысячках іншых адноўленых гарадоў і сёл народ назваў кандыдатамі ў мясцовыя органы ўлады многіх сваіх землякоў, сярод іх і тыя, хто ў гады Айчыннай вайны пакрыў нязгаснай славай сваю Радзіму, хто абараняў яе, не шкадуючы жыцця.

Скульптурны партрэт партызанкі Рымы Шаршнёвай. Аўтар — А. Дзяшчэвіч. Скульптура экспануецца на Рэспубліканскай мастацкай выстаўцы «На варце міру».

ЯЕ ВЫРАТАВАЛІ СЯБРОЎКІ

У Мінску, у доме № 3 «А» па Лугавым завулку, жыве ўжо далёка не юная, але з маладым агеньчыкам у вачах жанчына. Гледзячы на яе ружовашчокі твар, цяжка ўявіць, што ёю пройдзен суровы жыццёвы шлях. І не толькі суровы, але поўны жахаў канцлагераў смерці Майданека і Асвенціма.

Ліхалецце прайшло, але выкрэсліць з памяці перажытае немагчыма. Як бы ні цешыла жыццё, не-не ды і нахлынуць цёмнай хмарай цяжкія ўспаміны.

...Арыштаваная ў красавіку 1943 года за падпольную работу, Анна Мазалёва апынулася ў канцлагеры Майданек. Тых, якія траплялі сюды, пераставалі лічыць людзьмі — узамен прозвішчаў яны атрымлівалі нумары. І толькі дружба асуджаных на смерць давала вязням сілы ў жахлі-

вых умовах верыць у жыццё. Анна Мазалёва ніколі не забудзе трох сясцёр з Варшавы — Зулю, Люду і Тодзю, якія дапамаглі ёй падняцца на ногі пасля тыфу.

Восенню 1943 года, рыхтуючыся да адступлення, фашысты паспешліва знішчалі сведкаў сваіх злачынстваў. Газакамера і крэматорый Майданека не спраўляліся з нагруквай, і сотні вязняў, у тым ліку і Анна Мазалёва, былі пераведзены ў канцлагер Асвенцім.

Знайшліся сябры і тут. Вось хударлявая парыжанка Сімона Рышэберт, якая палюбіла «рускую Анну», як родную сястру; вось Эстэрка з Ізраіля, югаслаўка-блокавая з 29-га блоку, якія выратавалі жыццё многіх зняволеных, і многа-многа іншых. Няхай, мова, на якой яны гаварылі, была незразумелай, але сябра заўсёды пазнаюць

не па словах, а па сардэчным позірку, па цёплым поціску рукі.

Той, хто па-сапраўднаму любіць жыццё, не можа не любіць людзей, не дапамагаць ім у бядзе. Такім чалавекам для Анны з'явілася Анна Фёдарэна Трында. Невысокага росту, рухавая, яна паспявала павываць усюды, падбадзёрыць словам тых, каму патрэбна была маральная падтрымка. Шчырая дружба назаўсёды звязала гэтых жанчын. Сумесна яны вялі падпольную работу ў лагеры смерці, рызыкавалі трапіць у газавую камеру.

У прыбываючых яны асцярожна выпыталі звесткі аб набліжэнні часцей Савецкай Арміі і распаўсюджвалі іх сярод вязняў, чым умацоўвалі іх веру ў хуткае вызваленне. Здабытымі з вялікай цяжкасцю кавалачкамі хлеба яны ратавалі паміраючых з голаду. Як толькі магла, хавалі цяжка хворых, лячылі іх.

Анна Мазалёва не можа без жаху ўспамінаць фашысцкіх «урачоў» Менгеле і Кеніга, якія з метадычным спакоем праводзілі «агляд» хворых і адпраўлялі іх ў... крэматорый.

— Хіба можна забыць ўсё

гэта! — гнеўна гаворыць Анна Сяргееўна. — Людзі не павінны дараваць катам, у імя жыцця па зямлі.

Са шкатулкі, поўнай пісьмаў ад сяброў, Мазалёва любоўна дастае фотаздымак, з якога глядзяць задумёныя вочы пацяпелай жанчыны. Гэтак чалавек яна абавязана сваім жыццём. Калі б не Марыя Лазар, яна б ніколі не ўбачыла больш сваёй Радзімы, сваёй сыноў і мужа.

...Вызваленне было блізка. Настаў 1945 год. Фашысты мітусіліся па лагеры, вывозілі дакументы, розныя рэчы. Усё гэта яны рабілі па начах. У ноч з 18 на 19 студзеня фашысты паднялі ўсіх для ўгону ў Гітлерыю. Захутаныя ў дзіравыя коўдры паверх паркалёвых лагэрных ануч, вязні пацягнуліся ў доўгі, невядомы шлях. Тых, хто не меў сіл ісці далей, фашысты расстрэльвалі.

Гэтай сцюдзёнай ноччу большак быў усланы трупамі. З кожнай гадзінай ісці было ўсё цяжэй. Анна Сяргееўна зусім выбівалася з сіл і была б забіта, калі б яе не падхапілі пад рукі чышка-медсястра і палітзьявольная немка.

Праз паўтара сутак быў зроблен прывал недалёка ад вёскі Парэмба павету Пшчына. У халодным хляве, куды вяз-

няў заганалі на начлег, немагчыма было заснуць. Агнём гарэлі абморожаныя ногі. Ліхаманкава працавала думка: «Трэба ўцячы. Але як?» Рашэнне прыйшло нечакана. Анна Сяргееўна ля самага выхаду з хлева разграбла салому і закапалася ў яе з галавой, прытуліўшыся ўсім целам да самай сцяны.

Назаўтра фашысты выганалі ўсіх з хлява, папаролі шыткамі сям-там салому, але Мазалёва засталася некранутай.

Чацвёрта сутак пралажала яна ў хляве. Ледзь жывая, з перасохшымі ад смагі і голеду вуснамі, яна баялася варухнуцца, каб у апошнія хвіліны не страціць свабоду.

Нарэшце, калі рух на дарогу спыніўся, Мазалёва выйшла са свайго сховішча. Астанняе было як у паўсне. Удзва Марыя Лазар і яе дачка Гертруда паклалі Анну Сяргееўну ў пасцель, лячылі, кармілі. Дзень, калі Савецкая Армія прыйшла ў вёску Парэмба, Анна Мазалёва лічыць сваім другім днём нараджэння.

З любоўю піша Мазалёва лісты ў дом № 33 па вуліцы Школьнай, што ў вёсцы Парэмба, павету Пшчына, Катовіцкага ваяводства.

Д. КРАУЧАНКА.
НА ЗДЫМКУ: А. С. Мазалёва.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ.

Мы ў ЗША часам сутыкаемся з людзьмі, якія пасля вайны збеглі з Еўропы, каб не адказваць за свае злачынствы. Тут ім таксама не падабаецца, бо трэба працаваць. Аднаго з іх, палляка па нацыянальнасці, былога гітлераўскага афіцэра, майму мужу давялося абуцаць на бойні. У канцы першага дня ён сказаў мужу: «Ніколі не думай, што вы, амерыканскія дурні, так цяжка працуеце. Згарыце вы са сваімі заробкамі!» «Што ж ты не едзеш назад, калі табе тут не падабаецца?» — спытаў мой муж. «Ой, зямляк, — адказаў ён, — я б сёння паехаў назад, але мяне там расстраляюць. Я ўжо сядзеў у вагоне, гатовы быў ехаць на радзіму. Але глянуў на свае рукі, якія былі белыя і мяккія, як у ксяндза, і ўцёк з эшалона, у пры першай магчымасці паехаў у Амерыку».

Вялікае, сардэчнае дзякуй за газеты і календар з новым жыццём на Радзіме, з поспехамі нашага народа я знаёмлюся і па пісьмах маіх родных і сяброў. Мая братава і сястра мужа абедзве ў маім ўзросце і малапісьменныя, і пісьмы мне пішуць іх дачкі, настаўніцы. Я імі вельмі ганаруся. Асабліва цікавыя пісьмы атрымліваю ад сяброўкі дзячынства. Яна 30 год працавала

выкладчыцай, цяпер на пенсіі, жыве недалёка ад Мінска. Нядаўна пабывала ў нашай роднай вёсцы і апісала мне ўсе змены, што адбыліся там. Я нібы ўбачыла родныя мясціны яе вачыма, і ўсё, што ўбачыла, мяне ўзрадавала.

Амерыка — краіна багатая, у нас налічваецца 15 тысяч мільянераў. Але, акрамя раскошных асабнякоў, у Штатах ёсць яшчэ брудныя трушчобы Гарлема. Праўда, прэзідэнт Джонсан аб'явіў вайну галечы. Ён адкрыў два фронты — адзін у В'етнаме, другі дома. А кожная вайна нараджае новых мільянераў. У вас наадварот — у выніку адной вайны быў створан сацыялізм, другая яго ўмацавала.

З прывітаннем
Вера КЛЯЦКО
ЗША

В ПРОШЛОМ году большая група землякоў з Канады побывала в Советском Союзе. Многие из них выступили в «Вестнике» со статьями, в которых описывали свои впечатления от поездки. Минск запомнился всем как один из самых красивых и культурных городов нашей Родины.

В Белоруссии мы никогда не были, но наши знакомые, выходящие из вашей республики, много нам рассказывали о своем крае. Несколько лет на-

зад мы встретились с одним человеком, который посетил родные места в 1962 году. Он нам сказал, что той Белоруссии, которую он оставил несколько десятков лет тому назад, нет и в помине, есть новая Беларусь, богатая и культурная, с новыми театрами, школами, больницами. Словом, от прошлого ничего не осталось. Люди все грамотные. А сколько учителей, врачей, агрономов теперь на селе! Народ живет хорошо. Мне запомнились слова этого человека: «Я горжусь своей Родиной».

Всё это правда, потому что еще до войны, когда мы жили дома, в деревне, видели, как все вокруг преобразуется. Помню, приехала как-то к нам театральная группа. Билеты на все спектакли были быстро распроданы, а желающих посетить театр было столько, что работникам сельсовета пришлось договариваться, чтобы артисты пробыли на селе не одну неделю, а три. А какой большой спрос был на хорошую модную одежду и обувь! Среди моих ровесников многие выучились, получили высшее образование.

А вот здесь есть еще кучка дряхлых лизоблюдов, которые хотят опорочить свою родину и мечтают вернуть те времена, когда они владели огромными поместьями, а на них работали друице. Но их уже никто не слушает. Все здравомыслящие

знают, что Советский Союз стоит за мир и дружбу, которые так необходимы человечеству.

Наша жизнь проходит однообразно. Живем надеждой, что в этом году сбудется заветная мечта и мы увидим Родину. Большое спасибо за книги, ими пользуются и наши знакомые. Мы также выписываем советские журналы: «Новый мир», «Огонек», «Родина», «Советская женщина», «Крокодил», «Отчизна».

Когда московский балет гастролировал в Канаде и выступал в Торонто, сын специально ездил посмотреть его. По телевизору смотрели игру советских и канадских хоккеистов. Плохо только, что, когда местная команда проигрывает, встречу не транслируют — так тут заведено.

Привет от всей нашей семьи.

А. БОГАНСКАЯ.

Канада.

У НАС вялікая радасць — з Новага года зноў працуе наш клуб імя Горкага. Зноў збіраемся разам, спяваем песні, ставім спектаклі.

Кніжкі вашы я ўжо прачытаў і перадаў таварышам. Калі можна, прыйшліце яшчэ. Так хочацца ведаць больш пра Радзіму, чытаць на роднай мове. Усе эмігранты шчыра вам дзякуюць за клопаты.

Э. С.

Аргенціна.

ИЗ ПЕРЕДОВОЙ СТАТЬИ «ПРАВДЫ»

ГЛУМЯСЬ над памятью миллионов жертв фашизма, над чувством справедливости, над мировым общественным мнением, правящие круги Бонна бросают вызов всем народам, участвовавшим в борьбе против гитлеризма. Они вознамерились поправить нормы международного права и наложенные на ФРГ обязательства, которые вытекают из решений держав антигитлеровской коалиции, и запланировали амнистию нацистских преступников под предлогом «истечения срока давности» их чудовищных деяний. Они захотели перечеркнуть и соответствующие резолюции Генеральной Ассамблеи ООН 1946 и 1947 гг. Явный расчет при этом был на дальнейшее поощрение тех, кто вынашивает планы реванша за проигранную войну.

Боннские политики, видимо, полагают, что у народов короткая память. Но те, кто собирался «отпустить с миром» нацистских палачей, грубо просчитались. Решение правительства ФРГ, равнозначное амнистии военных преступников, возмутило совесть человечества.

Решительный протест и категорическое требование отменить амнистию военным преступникам выразили правительства, массовые организации и общественность европейских государств. Всевозможные организации и отдельные лица обращаются к своим правительствам с требованиями воздей-

ствовать на правительство ФРГ, чтобы оно отменило решение о «сроке давности». С соответствующими обращениями выступили большие группы депутатов многих парламентов. Не чувство мести движет народами. Всем хорошо известно, что и в ФРГ есть много честных людей, выступающих против «милосердия» по отно-

бонском рейхе, где, как вновь свидетельствует в эти дни французская буржуазная газета «Орор», «нацисты проникли во все государственные органы». Даже на посту руководителя так называемого центрального ведомства по расследованию нацистских преступлений, словно в издевательство над жертвами палачей, ока-

зывают безрассудные идеи «атомного минного пояса», авантюристическую стратегию ядерной войны в центре Европы.

Прекращение преследований гитлеровских военных преступников «за давностью лет» лишь поощрило бы потенциальных агрессоров, подхлестнуло бы военщину Бонна, которая открыто готовит планы реванша и во всеуслышание требует предоставления бундесверу оружия массового уничтожения. Даже большая группа американских конгрессменов, увещающих в коллективном заявлении правительство ФРГ, подчеркивает, что его решение «может иметь серьезные последствия международного характера для дальнейшего обеспечения мира». Поэтому борьба народов против амнистии гитлеровским преступникам является одновременно борьбой за мир, долгом всех людей доброй воли.

Гитлеровские преступники должны понести заслуженное наказание! Этого требуют долг перед памятью жертв, совесть и справедливость. Этого требуют интересы мира и безопасности народов всей земли.

НЕТ ИМ ПРОЩЕНИЯ!

шению к нацистским извергам. Международная общественность высоко ценит решительную борьбу за торжество справедливости, которую ведут правительство и все трудящиеся Германской Демократической Республики, где в отличие от Западной Германии навсегда вырваны корни фашизма и милитаризма, где все нацистские преступники были подвергнуты заслуженному суду и наказанию. Эти меры правительства ГДР убедительно свидетельствуют о том, что в первую очередь именно социалистическое миролюбивое германское государство отстаивает честь и доброе имя немецкого народа, его будущее в семье наций.

Лишь небольшая часть палачей получила по заслугам в

зался некий Шюле — разоблаченный ныне нацист и военный преступник. По имеющимся данным, в ФРГ укрывается еще около 160 тысяч бывших нацистов, подозреваемых в преступлениях против человечности. Всем известно, что новым вермахтом командуют бывшие гитлеровские генералы во главе с военным преступником Третнером. Это они рвутся к ядерному оружию, добиваются осуществления подрывающих мир планов создания ядерных сил НАТО, разрабаты-

ГЭТА КАШЧУНСТВА

Улады ФРГ намераны спыніць з мая 1965 года ўзбуджэнні спраў аб злачынствах фашысцкіх ваенных забойцаў за даўнасьцю зробленых імі злачынстваў. Гэта кашчунства! Мы не можам зазрыць крывавае зверстваў нацыстаў на нашай зямлі.

Страшэнныя карціны іх злачынстваў я бачыў у вёсках свайго сельсавета. Ішоў 1943 год. Гітлераўцы, раззлаваныя няўдачамі на фронце і поспехамі партызан, вымяшчалі злосьць на мірных жыхарах. Жанчын, дзяцей і старых вёскі Дзякавічы сагналі ў жыхары і спалілі. Жыхароў вёскі Буда спалілі ў канюшні дзяніцтва. Згарэла каля 300 чалавек. Гэта было страшэнна! Калі завакрылі канюшню і падпалілі яе, людзі пачалі ламіцца ў дзверы, а нямецкія аўтаматчыкі пранізвалі іх кулямі.

Родныя мае таксама загінулі: бацьку фашысты расстралялі, закатавалі маці. Трагічны лёс маіх бацькоў падзялілі і іншыя аднавяскоўцы. Многіх з іх пагналі на станцыю Капцэвічы Пётрыкаўскага раёна, каб расстраляць там. Сярод іх сем'я Івана Чаркаса, Адама Касабуцкага, Паўла Гаўрыловіча, Лявона Аксенчыка, Пятра Касабуцкага і іншых. Вылюдкі не шкадавалі ні старых, ні дзяцей.

Вось чаму разам з усімі савецкімі людзьмі я заяўляю: не, пань з ФРГ, мы не можам гэтага забыць! Мы патрабуем суровага пакарання для ваенных злачынцаў!

М. ВЕРАБ'ЕУ,
жыхар вёскі Ветчын Жыткавіцкага раёна.

ШЮЛЕ МЕНЯЕТ ШКУРУ.

Рис. КУКРЫНИКСЫ.

Пакуль не выкаранены нацызм

Вядомы дэпутат нарвежскага сторцінга С. ЛЕБЕРГ пратэстуе супраць рашэння Бона.

Урад ФРГ апублікаваў рашэнне, якое прадугледжвае амністыю ўсім нацысцкім злачынцам, што не прадсталі перад судом у Заходняй Германіі. Гэтай пастановай урад ФРГ парушае дзеючае міжнароднае права. Пастанова супярэчыць і канстытуцыі краіны (артыкул 25).

Супраць гэтай пазіцыі пратэстуе ўсе. Працэс Эйхмана і працэс па справе забойцаў Асвенціма — гэта частка, усяго толькі частка выкрытых злачынстваў. Ёсць мноства іншых.

Пакараны толькія тыя, хто займаў самыя нізкія пасады, такія, як Хём, Бём і Весель з Заксенхаўзена, ды і яны атрымалі толькі па сем з палавінай год турмы. Цяпер гэтыя забойцы сталі «добрачыннымі грамадзянамі». Тыя, хто хоць раз глядзеў у вочы гэтым людзям тады, калі яны прадстаўлялі ўладу, сілу, сістэму, заўважаць, што нават цяпер, у зале суда, яны ніколі не змяніліся.

З 580 эсэсаўцаў, якія ўдзельнічалі ў злачынствах у Заксенхаўзене, пад судом былі толькі 39 чалавек; з іх 9 прызнаны невінаватымі. Гэта ўсё. Надта лёгкае пакаранне за ўдзел і саўдзельніцтва ў забойстве 100 000 чалавек!

Начальнік транспартнага аддзела ў Эйхмана, былы гаўпштурмфюрэр СС Франц Новак, які прадстаў нядаўна перад судом за саўдзельніцтва ў забойстве мільёнаў людзей, нават не прызнае сябе вінаватым.

Калі любога новака, не абвінавачанага ў масавых забойствах да 8 мая 1965 года, вы называеце забойцам пасля гэтага тэрміну, дык магчыма, што ён (або які-небудзь маленькі ці вялікі новак) падасць у суд, і вы рызыкуеце самі трапіць на лаву падсудных за «абразу гонару».

Тысячы нарвежцаў былі вязнямі нацысцкіх турм і лагераў. Іх абавязак — разам са многімі людзьмі ў многіх краінах выступіць з пратэстам супраць рашэння ўрада ФРГ.

Французы патрабуюць

Абедзве палаты французскага парламента адзінагалосна прынялі закон, у якім гаворыцца, што злачынствы нацыстаў і іх саўдзельнікаў «не падпадаюць пад дзеянне тэрмінаў даўнасьці па самой сваёй прыродзе». Мы публікуем выступленне дэпутаткі-камуністкі былой няпальніцы Асвенціма Мары-Клод ВАЯН-КУЦЮР'Е.

Цяжка прымірыцца з думкай аб тым, што які-небудзь Ламердзінг можа спакойна атрымліваць прыбытак са свайго будаўнічага прадпрыемства ў Дзюсельдорфе, хоць ён быў завочна прыгаворан да смерці французскім ваенным трыбуналам за злачынствы, учыненыя па яго загадах у нашай краіне. Але было б зусім невыносна, каб ён змог праз 20 год прыехаць на экскурсію да развалін царквы Арадура або накіравацца пералічваць дрэвы ў горад Цюль, на галінках якіх ён загадаў павесіць 80 патрыётаў. Было б зусім амаральна дапусціць, каб тыя, хто зрабіў такія страшэнныя злачынствы ў гады акупацыі і хто 20 год хаваўся, маглі б цяпер жыць зусім спакойна. Вось чаму французскія патрыёты патрабуюць сёння ад французскага ўрада зрабіць яшчэ адзін крок: прымусяць Бон адмовіцца ад задуманага.

«Голас Радзімы»

№ 11 (866)

РАБОЧЫ БЯРЭ ЭЦЮДНІК...

В СЯРГЕЕМ Шынку я пазнаёмілася на абласной выстаўцы. Яго эцюды «Першы снег», «Бэз», «Вецер» прыцягвалі ўвагу свежаасцю фарбаў, жыццярэчаснасцю. Я зацікавілася гэтым чалавекам яшчэ больш, калі ў другой зале ўбачыла яго ж скульптурныя работы.

Слесар і скульптар! Мне захацелася бліжэй пазнаёміцца з Сяргеём.

Званю на Мінскі маторны завод.

— Вы адстаеце ад жыцця, — жартам заўважыў жаночы голас. — Шынку цяпер не слесар, ён энергетык цэха зборкі і выпрабавання матораў.

Даведаўшыся, дзе ён жыве, іду на кватэру.

У гэтай сям'і любяць мастацтва. На сценах — накіды алоўкам, тушшу, эцюды. На стале — скульптурныя работы. І кнігі па мастацтву.

На мае пытанні Сяргей адказвае каратка:

— У дзяцінстве не давялося вучыцца, перашкодзіла вайна. Маці засталася адна, а нас было трое, адно за другое меншае. Вось цяпер і наганяю ўпущанае: займаюся завочна ў энергатахнікуме, а Рая, мая жонка, у медыцынскім вучылішчы.

— А жывапіс і скульптура?

Сяргей усміхаецца і гаворыць сціпла:

— Гэта мае першыя крокі. Праўда, захапляюся ўжо гадоў шэсць, але доўга свае работы нікому не паказваў. Суддзёй была толькі жонка. Упершыню прадставіў работы на выстаўку ў 1959 годзе. Потым даведаўся, што скульптурныя групы «Лявоніха» і «У суседні калгас з канцэртам» былі адзначаны дыпламам першай ступені. Гэта акрыліла мяне...

На стале ля акна стаяла незакончаная скульптура. Я спытала, што гэта будзе.

— Як бы вам сказаць, — нясмела прамовіў

мой суседнік, — многім падабаецца песня «Цячэ рака Волга». Калі я слухаю яе, то ўяўляю чалавека, які вярнуўся ў родны край пасля доўгага расстання. Якой смачнай здаецца яму вада са старога калодзежа! Кожнаму з нас любы мясціны, дзе прайшло наша дзяцінства. Песня і падказала мне кампазіцыю работы.

Сяргей расказвае пра дзяцінства — вёсачку на Віцебшчыне, сумныя вочы маці, папалішча, падобных на старых бабуль галодных сясцёр. Памятае ён і шэранькую паперку: паведамленне аб тым, што бацька загінуў на фронце. У тыя гады такія атрымлівалі амаль у кожнай сям'і.

Маці любіла ўспамінаць. Яна гаварыла пра маладзенькі бярозавы гай, цёплыя сонечны дзень. Яны ўсёй сям'ёй вяртаюцца з лесу: хадзілі па ягады. Маленькі Сярожа стаміўся. Бацька пасадзіў сына на плечы. Дзяўчынка кідаюць у брата кветкамі. Маці навучыла бацьчы навокал светлыя, радасныя фарбы.

— І яшчэ адзін настаўнік ёсць у мяне, — сказаў Сяргей. — Ён узяў з паліцы томік Канстанціна Паустоўскага і знайшоў патрэбны абзац.

— «Добрае вока — справа нажыўная, — прачытаў ён. — Папрацуйце, не лянуйцеся, над зракам, трымайце яго, як гаворыцца, у струне. Паспрабуйце месяц або два глядзець на ўсё з думкай, што вам усё гэта трэба абавязкова напісаць фарбамі. У трамваі, у аўтобусе — усюды глядзіце на людзей іменна так, і праз два-тры дні вы пераканаецеся, што да гэтага вы не бачылі і дзесятай долі таго, што заўважылі цяпер».

— Я таксама, — закрывшы кнігу, працягваў Шынку, — раней заўважаў толькі асноўныя колеры, а пераходы, адценні зліваліся ў нешта аднастайнае.

І Сяргей пачынае расказваць пра Левітана, Сурыкава, Ван-Гога, Крамскага, а потым з усмешкай дадае:

Выпускаць добрыя маторы, я лічу, таксама майстэрства. Удасканаліць гэтае майстэрства нам дапамагаюць і Рэпін, і Рэнуар, і Канёнкаў, і Дэйнека.

Г. ЛЮКШЫНА.

Анатоль СЕРБАНТОВІЧ

ЗІМА РАСІІ

Зіма Расіі—снежная зіма,
У сумётах аж па макаўкі
бярозы.
Гавораць, што нідзе зімы
няма,
Каб трэскаліся дрэвы ад
марозу.
Зіма Расіі—лютая зіма,
Завей над палямі голас
зычны.
Стагналі заваёўнікі:
«Зямля!»
Снягі і маразы ім
непрывычны.

Страшней зіма ім наша
за бацьку
Ужо даўно яны
перакананы:
Што не знішчалі рускія
бацьку.
То маразы Расіі даканалі.
Хвала зямлі, дзе ворагаў
няма.
Дзе не адна ў снегі лягла
навала.
А рускіх наша руская зіма
Яшчэ ў жыцці ніколі не
чпала.
Я слухаю: мяцеліца гудзе,
Рыпць, напамінаючы,
асіны.
Што ў любові у будучай
будзе
Нам дапамогуць маразы
Расіі.

НА ЧОЎНЕ ўСПАМІНУ

Пятро СУШКО

Край юнацтва майго
дзівоснага,
зноў плыву я тваімі
вёснамі,
праплываю над тымі
вязами,
дзе не ўсе былі словы
сказаны,
дзе ружовае сонца цёплае
уставала над белым
поплавам.
Там мяне сустракае ветліва
незабытнае, заповітнае,
мне насустрач бяжыць
бярозкаю,
мільгаціць, бегучы,
бярастаю.
Застывае над самым
беражкам.

Вецер косы ёй гладзіць
беражні,
кожны лісцік пад
ветрам—ходарам.
А над возерам—мора
водару.
А над возерам неба ціхае.
Я на поўныя грудзі
дыхаю...
З небасхілам, з бярозкай,
з вязами
непарыўнай любоўю
звязаны.

ЗВАНOK КЛІЧА

НА СЦЭНУ

«Мілая Нэлі! Сёння самы шчаслівы дзень у маім жыцці—я ўдзельнічаю ў сапраўдным балете і танцюю на сцэне Беларускага опернага тэатра. Памятаеш, некалі ў Буэна-Айрэсе ты падарыла мне кнігу з надпісам: «У Савецкай краіне, мы ўпэўнены, збудзецца твая мара». Дык вось, балет, у якім я сёння танцую, так і называецца—«Мара». У ім расказваецца аб дзяўчыне, якая прыехала з Аргенціны на радзіму сваіх бацькоў — у Савецкі Саюз і тут знайшла сваё прызначэнне. Усё гэта так блізка і зразумела мне... Бывай, Нэлячка, звяніць званок, пазней напішу больш падрабязна...»

Гэта пісьмо Аня Вяцько пісала сваёй далёкай сяброўцы ў перапынку паміж першым і другім актам спектакля. У яе вушах яшчэ гучэла музыка і апладысменты глядачоў. Ад поспеху расчыраваліся шчокі, вочы блішчэлі ад хвалявання, радасці і гордасці.

Так, Аня дабілася заповітнай мэты—яна танцуе на сцэне аднаго з буйнейшых тэатраў краіны, яна будзе баларынай!

Страсць да мастацтва Аня ўнаследавала ад бацькоў. Некалі ў вёсцы Падлессе на Брэстчыне Надзя была самай галасістай з дзяўчат, а Пётр Вяцько — яе каханы—прывіў вясковай моладзі любоў да драматычнага мастацтва. Але калі маладыя падлессцы паставілі «Паўлінку» Янкі Купалы, гэта не спадабалася ўладам Рэчы Паспалітай.

За арганізатарамі Пятром і Надзейкай было ўстаноўлена назіранне. Вечная беднасць, праследаванні ўлад — усё гэта прымусіла маладых людзей пакінуць родныя мясці-

ны і паехаць за акіян у надзеі на лепшае жыццё.

Цяпер Вяцько зноў жывуць у родным Падлессі. Вярнуліся яны на бацькаўшчыну разам з тысячамі іншых эмігрантаў.

Ад старой вёскі засталася толькі назва. Цяпер гэта вялікі добраўпарадкаваны населены пункт з каменнымі дамамі, са сваёй хлебапяркараўня, магазінам, клубам. Калгас дапамог прыездным. Ім далі лес на пабудову дома, забяспечылі бясплатным аўтаграфітам. Пятру Дзямянавічу прапанавалі месца загадчыка механічнага млына. І ён энергічна ўзяўся за работу.

Надзежда Кліменчыўна адразу ж атрымала бясплатную пудёжку ў санаторый у Жалезнаводск. А дачка Аня пайшла ў школу, стала актыўнай удзельніцай мастацкай самадзейнасці клуба. Аднойчы на канцэрце дзяўчынкай зацікавіўся мастацкі кіраўнік Беларускага дзяржаўнага хору Г. Цітовіч. Пасля канцэрта ён разгаварыўся з ёй і параіў паехаць у Мінск, наспрабавашь наступіць у харэаграфічнае вучылішча. Уступныя экзамены былі здадзены паспяхова. Яе пачалі вучыць кваліфікаваныя выкладчыкі, заслужаныя і народныя артысты.

Жыла Аня ў дзіцячым доме мастацкага і спецыяльнага выхавання. Дзяржава ўзяла яе на поўнае забеспячэнне. Калі ж дзяўчынка падрасла, яна перайшла жыць у школу-інтэрнат для таленавітых дзяцей.

І вось — сцэна Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета. Аня кружыцца ў белым віхуры «мяцеліцы». Публіка цёпла прымае яе выступленне. Светлы шлях адкрыла перад Аняй Вяцько Савецкая Радзіма. Колькі новых радасцей, перамот, поспехаў чакае на ім маладую баларыну. Паспехаў табе, Аня!

Я. МАЗО.

Лінгвістычныя экзэрсісы Стасюлечкі з Янулечкам

ФЕЛЬТОН

ШТО за галовы ў гэтых супрацоўнікаў беларускага інстытута навукі і мастацтва ў Нью-Йорку. Азнаёміўшыся з іх «Запісамі», мы міжволі ўспомнілі словы Ст. Станкевіча, які з уласнай яму «сціпласцю» сцвярджаў, што кучка навукоўцаў на экзылі робіць больш, чым усе вучоныя на Бацькаўшчыне. Сапраўды, вывучэнне сусвету, мірнае выкарыстанне атамнай энергіі, барацьба са злаякаснымі пухлінамі, выданне слоўнікаў, атласаў і падручнікаў, вывадзенне новых гаўнікаў збожжа — што ўсё гэта значыць у параўнанні з доследамі экзыльнага навукоўцы Яна Станкевіча і асабліва яго фундаментальнай працай «Хрышчоныя імёны вялікалітоўскія»?

Агаворымся адразу: першае адкрыццё ў самім «назоўе». Літоўцамі, паводле «апінія» паважанага прафесара, з'яўляюцца беларусы. Прычым не проста літоўцамі, а вялікалітоўцамі. А як жа быць з сапраўднымі літоўцамі? Яны хай будуць жмудзінамі. Ці варта лічыцца з іх уласнай думкай?

Зусім натуральна, што аўтар трактата аб імёнах значную частку сваёй працы адводзіць паходжанню «собскага» прозвішча. Гэта тым больш правамерна, што рэдактар выдання — таксама Станкевіч, толькі Станіслаў. Нельга не схіліцца перад той адукацыяй і эрудыцыяй, якую трэба мець, каб у выніку шматгадовай працы прыйсці да наступнага «выснаву»:

«Прозвішча Станкевіч узнікла ад Станка, Станевіч — ад Стань, Станькевіч — ад Станька, Станулевіч — ад Стануль, Стаськевіч — ад Стаська, Стасюлевіч — ад Стасюль, Станюковіч — ад Станюк, Стасюкевіч — ад Стасюк».

Не меншая ўвага ўдзелена і імені аўтара — Ян. З замілаваннем прыводзіць ён спіс «па-

Мал. В. Швядова.

мяншальна-любосных, любосна-памяншальных, павелічальна-паважальных і паважальна-павелічальных хорм» ад гэтага імя: Ян, Янка, Яначка, Янец, Януля, Ясюля, Янулечка, Ясюлечка. Па зразумелых прычынах асобны раздзел даследавання прысвечаны імені Станіслаў.

Якая ж асноўная мэта «навуковай» працы пана Яна? У тым, каб даць моваведом магчымасць «добра скамаць у хормах імёнаў», г. зн. навучыць спецыялістаў адрозніваць імёны звычайныя ад імёнаў ласкальных: Борку ад Барыса, Максімку ад Максіма, Паўку ад Паўла і г. д. Цяжка нават уявіць, што сталася б з наву-

кай, каб не гэтыя ўказанні экзыльнага прафесара!

Можа, каму-небудзь здасца, што пытанне не такое ўжо важнае, але Я. Станкевіч падводзіць моцную базу пад сваё адкрыццё. Аказваецца, сярод беларусаў... выбачайце, вялікалітоўцаў, стварылася вельмі небяспечнае становішча ва ўжыванні ласкальных і звычайных імёнаў. Напрыклад, ёсць імя Міхаіл, ласкальным ад якога было калісьці Міхась. Цяпер жа імяны тыпу Міхась, Алесь, Пятрусь успрымаюцца як звычайныя, поўныя. «З'ява гэта вельмі шкодная», смуткуе прафесар, бо калі такія формы нагадваюць звычайныя, дык «пачынаюць людзі абалей а балей ужываць любосных хормаў расійскіх»: Пятрусь — Пеця, Міхась — Міша, Алесь — Саша. Сапраўды, ствараецца жахлівае становішча, калі беларускія дзеці называюцца так ненавукова, ды яшчэ і парасійску! І Станкевіч робіць глыбокі лінгвістычны выснаў: «Дык трэба з гэтай дурнотаю скончыць».

Узамен тых, што яму не падабаюцца, экзыльны мовавед прапануе цэлы «меннік» самабытных «вялікалітоўскіх» імёнаў, якія, безумоўна, са здавальненнем скарыстаюць маладыя бацькі. Сапраўды, якая маці ўтрымаецца, каб не назваць свайго сына — Авунд, Акеп, Амхілох, Гаргон, Еўпла, Лівер, Махтод, Нафанайла, Пархута, Паліхрон, Помпа, Хлёр, Хрумент, Яліпід або Яўсіпсі; ці дачку — Мастрыда, Мугарэта, Рыпсіма, Святохна, Пекла, Хакіла, Хоўра, Ясапата і г. д.

Вартасць «навуковых» доследаў пана Яна ў нас асабліва не выклікае ніякіх сумненняў. Астаецца толькі пазайздросціць інстытуту, сляпенні якога падпіраюць такія вучоныя слупы.

С. КЛІМКОВІЧ,
Т. РЭУТОВІЧ.

Есть ли тропа Хо Ши Мина?

УИЛФРЕД БЭРЧЕТТ, АВСТРАЛИЙСКИЙ ЖУРНАЛИСТ

ОДНИМ из предлогов варварских «карательных» налетов на Донг-Хой и другие мирные города и деревни Демократической Республики Вьетнам Вашингтонские милитаристы выдвигают утверждение, что Армия освобождения Южного Вьетнама снабжается из ДРВ по мифической «тропе Хо Ши Мина». Американские военные эксперты и в Вашингтоне и в Сайгоне знают, что это ложь. Ни один опытный военный, будучи в здравом рассудке, не поверит, что Армия освобождения может проводить крупные операции в дельте Меконга и на подступах к Сайгону, опираясь на базы снабжения, расположенные за тысячу и более километров и связанные с районами боевых действий лишь узенькими тропками, идущими через джунгли и высокие горы Аннамского хребта.

Максуэллу Тейлору нужен миф о «тропе Хо Ши Мина» для того, чтобы прикрыть крах своей теории «особой войны» во Вьетнаме, для того, чтобы объяснить, почему он — американский военный стратег № 1, располагающий самолетами и вертолетами, танками и тяжелой артиллерией, военно-морскими судами и механизированным транспортом, под началом которого полумиллионная армия и двадцать пять тысяч американских войск, — почему он постоянно терпит поражение, тактически и стратегически.

ЭПЛИКА ПЕРАВЕРАЦЕНЬ

Хадзілі чуткі, што экзыльны «змагар» Юрка Віцьбіч утапіўся ў віне. Але яны аказаліся толькі чуткамі. Жывы курылка і нават нядаўна падаў свой «голас пратэсту» супраць змены часткі старых назваў беларускіх вёсак на новыя.

Прычына вядомая. Віцьбіч не церпіць слова «змена». Яно ўвесь час нагадвае аб яго жыццёвым шляху. Гэты шлях — сучасны ланцуг змен і здрад. Калісьці здрадзіў Савецкай уладзе, стаў гітлераўскім паслугачом. Затым змяніў гітлераўцаў на «шалёных». Такія змены стары фальсіфікатар спрабуе апраўдваць нават «гістарычна».

Уздумай было, напрыклад, выслужыцца перад «новым парадкам» — і пераверацень Віцьбіч у адным са сваіх артыкулаў у нямецка-фашысцкім лістку «Новый путь», які выдаваўся ў гады акупацыі ў Віцебску, дапісаўся да таго, што Віцебск нібы не беларускі, а... нямецкі горад! Ды і назву сваю, нібыта, ён атрымаў не ад ракі Віцьбы, а ад нямецкага горада Вісбі на востраве Голанд. Так і напісаў: «Віцебск заснаваны немцамі, з'яўляецца іх горадам, і ўвайшлі яны ў яго як гаспадары!»

А вось змяніў Вярхоўны Савет Беларусі, напрыклад, назвы вёсак Лапцева і Бясліччы на Вяслае і Заможнае, як пераверацень тут жа падаў голас аб «гістарычнай несправядлівасці». Маўляў, спакоен веку жы хары гэтых вёсак насілі лапці і былі без хлеба, маўляў, тое ж самае засталася і пры Савецкай уладзе...

Што ж, як кажуць, з дурнем не спрачаюцца.

Мікола ЗАРУЦКІ.

Я жил и передвигался по Южному Вьетнаму — вместе с регулярными частями Армии освобождения, я был в партизанских отрядах и в отрядах местной самообороны. Если не считать самодельного оружия, а также небольшого количества старого французского оружия, вооружение бойцов Национального фронта освобождения Южного Вьетнама состоит из оружия, произведенного в США. Да и какой смысл иметь оружие других марок, если Армия освобождения получает боеприпасы из Соединенных Штатов. Или более точно — с военных постов, с военных складов и от военных транспортов американо-сайгонского командования.

В конце декабря — начале января в сражении под Бинь Жиа США и Сайгон потерпели самое тяжелое поражение в этой войне.

Та часть Армии освобождения, которая вела это сражение, была сформирована в октябре 1961 года. На вооружении у нее находилось 120 винтовок — самодельных и старых французских. Бойцы устроили засаду, захватили три пулемета, 25 винтовок, уничтожили командира округа и взяли в плен его заместителя. Затем в течение года каждый месяц эта часть проводила по меньшей мере одну операцию, включая — в июне 1962 года — дерзкую атаку на центр подготовки парашютистов в Трунг Хоа, в 15 километрах от Сайгона. Все это дало богатый «улов» оружия.

С ноября 1962 года наступил четырехмесячный перерыв для политической и боевой подготовки. Бойцы подводили итог своим удачам и неудачам, готовясь к более крупным военным действиям, таким, как Бинь Жиа, например. Операции начались снова в марте 1963 года, и в последующие двенадцать месяцев эта часть провела четырнадцать крупных боев. К этому времени она располагала 600 единицами оружия американского производства, включая самое разнообразное автоматическое и тяжелое оружие, вплоть до крупнокалиберных 37-миллиметровых пулеметов. Взводы тяжелого оружия и роты поддержки в этой части имели полный состав и имели на

своем вооружении 60-миллиметровые и 81-миллиметровые минометы, 12,7-миллиметровые крупнокалиберные пулеметы и 57-миллиметровые базуки.

Все оружие, захваченное под Бинь Жиа, было распределено среди партизан прямо на месте — фактически партизаны и собрали его. Тяжелое оружие было передано регулярным частям, а партизаны взамен получили винтовки — по несколько штук за каждый крупнокалиберный пулемет или базуку.

Я спросил начальника штаба одного из полков, гостем которого был во время второго визита в Южный Вьетнам, случается ли им атаковать вражеские посты для того, чтобы добыть какой-нибудь специальный тип оружия.

— Так это же происходит все время, — сказал он.

И повторил мне то, что я уже знал: в регулярных частях теперь точно установлено, какое оружие нужно, чтобы сформировать взвод тяжелого оружия в роте, роту тяжелого оружия в батальоне, подразделение тяжелого оружия в полку.

В районе наших действий, — рассказывал мне начальник штаба, — нам известно совершенно точно, какой род оружия и в каком количестве находится на различных вражеских постах. Точно так же нам известно, какие там боеприпасы и сколько их. Среди марионеточных войск всегда есть патриоты, которые постоянно снабжают нас информацией.

Я спросил, как они научились обращаться с тяжелым оружием.

— В отличие от французов, которые боялись, что тяжелое оружие будет обращено против них, — говорил он мне, — американцы обучали марионеточные войска обращению со всеми видами оружия, рассчитывая вести войну чужими руками. Для этого им пришлось издавать боевые наставления по использованию различных видов оружия на вьетнамском языке. И, конечно, многие из наставлений попали нам в руки. На нашу сторону постоянно переходят специалисты по тяжелому оружию, которых обучали американцы. Мы используем их как инструкторов.

После фантастического подвига в Бьен Хоа, когда регулярные части Армии освобождения в двадцати километрах от Сайгона просочились сквозь самую «неуязвимую», сильно охраняемую оборону противника и уничтожили 21 бомбардировщик «Б-57» и больше десятка других американских самолетов, мир заговорил о меткости минометного огня партизан. Бойцы Армии освобождения усилению тренируются, шлифуя свое мастерство использования тяжелого оружия так, чтобы ни один снаряд не пропал даром.

Американцы утверждают, что у них есть точная информация о «проникновении» с Севера. Странно, что они могут обнаружить и пересчитать «проникших» в районы, которые они, по их собственному признанию, не контролируют. Американцы не могут контролировать даже того, что творится у них под носом.

Войну в Южном Вьетнаме ведет и выигрывает сам народ Южного Вьетнама. Американцы терпят поражения потому, что народ Южного Вьетнама, возглавляемый Фронтом освобождения, ведет справедливую войну из справедливых войн, защищая свою землю, свои дома, свои семьи. Фронт пользуется поддержкой всего населения, включая и патриотов внутри сайгонской армии. В 1964 году из этой армии дезертировало 80 тысяч человек — в два раза больше, чем в 1963 году. Во второй половине 1964 года и в

начале 1965 года солдаты сайгонской армии стали переходить на сторону патриотов большими группами — по 200 и более человек.

Председатель Национального фронта освобождения Южного Вьетнама Нгуен Тьу Тхо рассказал, что американо-сайгонское командование уже не в состоянии возмещать свои боевые потери. В 1964 году в результате потерь и дезертирства сайгонская армия уменьшилась на 80 тысяч человек. Территория, занимаемая врагом, сокращается, и ему скоро будет негде проводить рекрутские наборы. Но еще более остро стоит для них проблема морального состояния солдат. Боевой дух их войск очень низок. Часто они сдаются, едва партизаны начинают операцию.

Да, изо всего, что я видел и слышал в Южном Вьетнаме, совершенно ясно, что американцы не смогут повлиять в свою пользу на исход войны, устраивая налеты на ДРВ и Лаос. Наоборот, они лишь приближают этим день своего поражения. Огромная волна протеста против американских провокаций, единство социалистических стран с демократическим Вьетнамом, растущая всюду поддержка патриотов Южного Вьетнама — вот уроки, которые придется извлечь тем, кто устраивает «карательные» налеты на демократический Вьетнам. У Соединенных Штатов есть только один выход из положения — уйти.

ОПАСНЫЙ КУРС

Американские военные самолеты вновь совершили нападение на Демократическую Республику Вьетнам. Сто шестьдесят реактивных стратегических бомбардировщиков двумя потоками вторглись на территорию ДРВ и сбросили свыше 12 тонн смертоносного груза. По сообщениям официальных агентств, во время налетов были использованы новые виды авиабомб для поражения населения. Новый налет американской авиации на ДРВ помимо испытания технических средств уничтожения имел и новую политическую окраску. Он был совершен уже «не в качестве ответной меры» и «самозащиты», как пытались в свое время оправдать в Белом доме и государственным департаменте, а как «демонстрация силы» американского оружия. Налет был совершен, чтобы продемонстрировать «неизменность американского курса» в этом районе земного шара, пишет «Вашингтон пост». Секретарь Белого дома по вопросам печати Риди заявил, что он не оспаривает сообщения о том, что налет на ДРВ «был предпринят по приказу президента Джонсона».

Ссылаясь на неофициальные заявления высокопоставленных лиц в Белом доме, газеты пишут о том, что Соединенные Штаты намерены впредь проводить аналогичные «демонстрации силы». США намерены направить в Южный Вьетнам значительное число солдат морской пехоты не только для усиления охраны американских военных объектов, но и для активизации военных операций против патриотических сил Южного Вьетнама.

West Looks at USSR

he makes films of the traditional New Year's Festival of the Russian Winter. He has become quite a familiar figure at the Grand Kremlin Palace, by the huge New Year tree. He said that few American tourists usually get a chance to see this impressive spectacle. He went on to say that he had unlimited freedom to film anything that is of interest to him.

Mr. Jones has, for example, made films about Moscow Stadium in Luzhniki, the Soviet Circus, House of Fashions and many other subjects. In particular, he has made films on the work done in the USSR with deaf and dumb, blind and retarded children. He has passed these latter films to the relevant American institutions so that they may study Soviet experience. Mr. Jones makes his own films himself—from the beginning to the end. And he never sells them even though, as he said, he's been offered good prices, because he doesn't want them to be distorted in any way.

«We must all live in peace and know and understand each other. And friendship comes through understanding. I don't stint my money for this aim, and that's how I have chosen to spend my income», concluded Mr. Jones.

Well that is a noble aim indeed—the doors of the Soviet country are thrown wide open to all who strive to approach us in an unbiased way.

Y. SENIN.

W. JONES:

WE ALL MUST LIVE IN PEACE

«Every time I come to your country I keep on educating myself», said Mr. W. S. Jones, a US businessman, owner of a Los Angeles publishing firm, to a Moscow News correspondent, on his twenty-third visit to Moscow. But then Mr. Jones is not only a prominent businessman, he is also, if I may say so, a prominent amateur film-maker—every time he visits the Soviet Union he makes a film on some aspect of life here. So he not only benefits from his «selfeducation» himself, but may provide the opportunity for his countrymen (according to Mr. Jones's estimates for 2,000,000 of them) to see on local TV channels many of the films he makes in the USSR.

Mr. Jones became interested in the USSR in 1958, when he visited the Soviet Pavilion at the Brussels World Fair. At that time he had a few days free before going on to Africa on business. He decided to try and take a look at Soviet Russia then. He confessed that, contrary to his expectations, he got his tourist visa very quickly, literally the next day he was strolling down the streets of Moscow and listening to the explanations of the «Intourist» guides.

«Why did I start making films?» he repeated my question. «You see, when I got home I tried to and found that I couldn't describe the things I've seen here. Then I started filming. Films», he went on, «are of a tremendous educational value».

Mr. Jones comes to the USSR 3-4 times a year, and each time

ЮСВОПРОСОВ

РАЗУМЕЕТСЯ, против! Стриптиз — искусство публично раздеваться на сцене, завлекая зрителей, — построено на голой чувственности, он не имеет ничего общего с красотой и подлинным искусством. Стриптиз мог родиться лишь в мире, где торгуют всем — вплоть до женской красоты и человеческого достоинства.

ВЫ ЗА СТРИПТИЗ?

Впрочем, задают этот вопрос не случайно. В нем заложена некая «мина». Советские люди, дескать, боятся публично смотреть на обнаженное тело... Знаем мы этих ханжей!

Давайте поговорим откровенно. Мы что — за ханжество или против него?

Ничто человеческое не чуждо коммунистам. Мы за красоту обнаженного тела, за благородную откровенность чувств,

за правду жизни во всех ее проявлениях. В человеке всё должно быть прекрасно. Кто не испытывал великой радости жизни, которую дает человеку любовь! Кто не наслаждался зрением прекрасных тел наших девушек-спортсменок, великолепным торсом атлета! Духовными кастратами назвал великий писатель Максим Горький тех, кто не способен на-

слаждаться чувством прекрасного.

Сомнительное искусство публичного раздевания вызывает столь же сомнительную реакцию распаленных зрителей — это не наслаждение искусством, а искусственное извращение животных инстинктов. Вот почему мы против стриптиза.

ЮСОТВЕТОВ

